

Autisme begeleiding beschermd wonen en ambulant

Joy Living® biedt de beste professionele begeleiding op maat voor mensen met autisme en/of een verstandelijke beperking. Dit doen wij ambulant of met één van onze beschermd wonen initiatieven in een huiselijke, sfeer waarin samen wonen, werken en leven centraal staat en iedereen gewoon zichzelf kan zijn.

Stichting Joy Living® richt zich op mensen vanaf 14 jaar, die een inschaling van minimaal PGB/ZIN VG-3 of GGZ 3 hebben.

Joy Living® heeft als doel om de aanwezige talenten van onze deelnemers te laten groeien zodat ze zelfstandig(er) kunnen deelnemen in de maatschappij. Daarnaast begeleiden wij ze in dagelijkse activiteiten, zoals ons dagbestedingsprogramma Joy @work®, om deze nieuw verworven eigenschappen tot bloei te laten komen.

In onze wooninitiatieven werken wij met een gemiddelde bezetting van 4 begeleiders op 10 bewoners, 24-uurs aanwezigheid en volledige weekend bezetting. Tevens hebben wij de beschikking over: A.B.A. consulenten, woonbegeleiders, verzorgende IG's, psychiater, pedagoge, gedragsdeskundige en maatschappelijk werkster. Onze locaties zijn voorzien van meerdere woonvormen, zoals: kamers, zelfvoorzienende appartementen en aanleunwoningen.

contact/aanmelden:
tel: 0224-422 115
www.joyliving.nl

Autisme en ouderen

DOOR: JULIE WEVERS

'Ook op latere leeftijd kan een diagnose helpend zijn'

Veel ouderen met een depressie hebben een verhoogd aantal autistische kenmerken. Dat blijkt uit een onderzoek van neuropsychologe Hilde Geurts, hoogleraar aan de Universiteit van Amsterdam. Geurts: "Ik vind het belangrijk dat in de ouderenspsychiatrie ook aan mogelijk autisme wordt gedacht als mensen problemen hebben."

Nederland loopt internationaal gezien voorop als het gaat om onderzoek naar autisme bij ouderen. Eén van de belangrijkste pioniers is Hilde Geurts, gespecialiseerd in de veroudering van de hersenen bij mensen met autisme. Geurts - die ook is verbonden aan het Dr. Leo Kannerhuis - publiceerde eind 2015 een onderzoek naar de relatie tussen depressie, ouderdom en autistische kenmerken in het Amerikaanse wetenschappelijke tijdschrift *American Journal of Geriatric Psychiatry*. Aan dit onderzoek namen in totaal 373 mensen deel van tussen de 60 en 90 jaar oud. Een ruime meerderheid - 259 personen - kampte al jaren met depressies.

Wat is de belangrijkste conclusie van uw onderzoek?

Wat is de belangrijkste conclusie van uw onderzoek?

"Van de mensen met een depressie bleek ruim 30% een verhoogd aantal autisme kenmerken te hebben volgens de zogeheten AQ-test (Autisme Quotient-test, ontwikkeld door de Britse autisme-expert Simon Baron-Cohen). In de controlegroep was dat 6%. Dit betekent dat autisme mogelijk vaak over het hoofd wordt gezien in de ouderenspsychiatrie. Het zou goed zijn als er in de toekomst óók aan autisme wordt gedacht als een oudere hulp zoekt in verband met een depressie of angstklachten."

'Gelukkig is autisme bij ouderen in Nederland wel steeds meer in beeld'

Hoeveel ouderen uit het onderzoek hebben volgens u daadwerkelijk autisme?

"Daar kan ik om een aantal redenen geen uitspraak over doen. Het is allereerst de vraag in hoeverre deze test - die is ontwikkeld voor jong volwassenen - óók geschikt is voor ouderen. Ook namen er relatief veel vrouwen deel aan deze studie en er zijn aanwijzingen dat de AQ-test voor hen minder betrouwbare resultaten oplevert. Bovendien betekent een hoge score op deze test lang niet altijd dat er daadwerkelijk sprake is van autisme. Er zijn ook mensen zonder autisme die bovengemiddeld hoog scoren, en andersom. Het is slechts een indicatie - het kan de start zijn van een diagnostisch traject als mensen problemen in hun leven ervaren."

► Wat hoopt u met uw onderzoek te bereiken?

“Wat ik vooral belangrijk vind, is dat er ook in de ouderenspsychiatrie aan autisme wordt gedacht als één van de mogelijke oorzaken van iemands problemen. Nog te vaak wordt bij ouderen ten onrechte de conclusie getrokken: ‘Autisme? Dat kan helemaal niet, want dan zouden deze mensen de diagnose al veel eerder hebben gekregen.’ Maar de ideeën over autisme zijn in de loop van de tijd ingrijpend veranderd. We weten nu bijvoorbeeld dat autisme ook kan voorkomen bij mensen met een normale tot hoge intelligentie. Gelukkig is autisme in Nederland wel steeds meer in beeld in de ouderenspsychiatrie. Wij lopen op dit gebied internationaal gezien echt voorop - daarna volgen Groot-Brittannië en de Scandinavische landen. In de rest van de wereld staan veel mensen sceptisch tegenover een autismediagnose op volwassen leeftijd.”

Kan onontdekt autisme de oorzaak zijn van een depressie of angstklachten?

“Dat weten wij niet, maar het zou zeker kunnen. Mogelijk is hun leven ingewikkeld verlopen als gevolg van hun autisme. Wellicht hebben zij zich al sinds de kindertijd anders gevoeld zonder te begrijpen waarom. En misschien konden zij op hun werk vaak niet aan de verwachtingen van anderen voldoen, ondanks hun opleidingsniveau en intelligentie.”

Wat zijn volgens u de voordelen van een diagnose?

“Als je je leven op een voor jou zo prettig mogelijke manier wilt inrichten, kan het handig zijn om te weten dat je autisme hebt. Ook kan het fijn zijn om te weten dat je niet de enige bent die relaties ingewikkeld vindt, of die bepaalde problemen op het werk ondervindt. En als het even moeilijk gaat, kan het helpend zijn om van anderen tips en trucs te horen die werken, bijvoorbeeld dat het belangrijk is om te zorgen voor voldoende rustmomenten als je voorziet dat je in een stressvolle situatie terecht zult komen. Ook voor mensen die jou helpen is het handig om te weten dat er sprake is van autisme. Als je bijvoorbeeld op latere leeftijd in een verpleeghuis zit, is het fijn als de verpleegkundigen snappen dat het voor jou weleens heel vermoeiend zou kunnen zijn om altijd samen te eten. Of dat jij gevoelig kunt zijn voor harde geluiden.”

De ouderen met veel autisme kenmerken bleken geen kleiner sociaal netwerk te hebben dan de overige ouderen met een depressie. Verraste u dat?

“Ja, we hadden bij hen een kleiner sociaal netwerk verwacht omdat veel mensen met autisme dat ook hebben. Maar we zagen helemaal geen verschil. Mogelijk is het sociale netwerk van mensen met een depressie kleiner. Ook kan het te maken hebben met de gevorderde leeftijd van de deelnemers. Veel mensen hebben minder sociale contacten als ze ouder worden. Zo gaan de netwerken van mensen met en zonder autisme wellicht op elkaar lijken.” •

Ouder worden met autisme

Voor zover bekend, vond het allereerste onderzoek ooit naar cognitieve veroudering bij mensen met autisme in 2012 plaats door Hilde Geurts, in samenwerking met de NVA. “Een aantal oudere leden van de NVA miste informatie over hun doelgroep,” zegt Geurts. “Toen hebben wij een kleine groepsstudie gedaan onder mensen met autisme tussen de 53 en 83 jaar. Dat was een mooie eerste stap voor mijn onderzoekslijn naar veroudering bij mensen met autisme.”

Sinds 2010 leidt Geurts het door de NWO gefinancierde project *Autisme en ouderdom: een dubbel probleem?* dat onderzoekt of cognitieve veroudering bij mensen met autisme sneller, even snel of langzamer verloopt dan bij mensen zonder autisme.

Tot nu toe zijn er geen aanwijzingen gevonden dat de veroudering sneller verloopt. Een aantal hersenfuncties - zoals het visueel geheugen en het werkgeheugen - blijkt minder snel achteruit te gaan bij mensen met autisme. Daarnaast nemen bij veel mensen symptomen als rigiditeit en stereotiep gedrag in de loop der jaren af, terwijl hun zogeheten *theory of mind* (het vermogen om je in een ander te verplaatsen) toeneemt.

Ben je betoeterd!

Paul Reukers (1955) kreeg zijn diagnose rond zijn 53e jaar, is al heel lang getrouwd, en heeft vijf soorten huisdieren. Tot aan zijn vervroegde pensioen werkte hij als fraude-deskundige kindersmokkel.

Het zonnetje schijnt en Thijsje staat op knappen, dus wat houdt me tegen om lekker een stukje te gaan lopen. Thijsje ligt al even naar me te loeren en als ik: “Ga je mee,” roep, schieten zijn ogen van mij naar de deur, want hij kijkt graag waar hij loopt. We lopen via een rustig straatje naar de winkels, omdat daarachter het park ligt, en ik neurie een deuntje dat ik ter plekke verzin. Bij de winkels zeggen wat onbekende mensen elkaar en mij gedag en het leven vind ik zo best om te leven.

Aan de andere kant van het parkeerplein staan de eerste bomen en Thijsje doet vast een galopje-sur-place van de voorpret. Woesteling, denk ik hardop, terwijl ik zijn lijn wat korter maak omdat een paar auto's zachtjes rondrijden. Ineens schiet Thijsje in volle vaart voor me langs om weg te komen bij een auto die ook rondrijdt, maar niet zachtjes. Naar goed menselijk gebruik schrik ik mezelf een flink hoedje en naar autistische gewoonte ben ik ook meteen alle overzicht kwijt. Ik had het niet verwacht en weet dus niet wat ik verder moet doen of laten. Het is gaan waaien in mijn hoofd en mijn gedachten dwarrelen allemaal door elkaar. Ik ben een rommeltje. Ik tril en sta stokstijf tegelijk. Ik wil terug in de tijd en dat er daarna geen auto is. Op de rechtervoorbank van de auto-die-niet-zachtjes-reed, springen wat kinderen juichend in het rond. De bestuurder draait een raampje omlaag en begint naar mij te roepen, maar van de spanning kan ik dat niet verstaan. Geen idee dus wat ik hoor terug te zeggen, maar dat heb ik sowieso nooit als er te veel tegelijk gebeurt. Daar sta ik dan met grijs haar en levenservaring, terwijl de zinnen: ‘Ben je 60!’ en ‘Ben je betoeterd!’ door mijn hoofd spelen. Ik ben over de 60 en ik voel me betoeterd en minder wijs dan ik wil zijn. Dan springt Thijsje tegen me op en likt de broekzak waar mijn portemonnee in zit. Hij verstoort mijn verstoring. Hij is een echte hulphond. •

‘Thijsje verstoort mijn verstoring als een echte hulphond’

De 80-jarige zoektocht naar erkenning

Als u nog nooit de kans kreeg om eens mee te mogen lopen door het veelzijdige leven van iemand van 84, die pas net ontdekt heeft dat hij autisme heeft én hoogbegaafd is, dan is dit uw boek! (Beide kreeg hij al mee bij zijn geboorte). Voor anderen is het één en al herkenning.

Wat zijn er toch nog steeds veel misverstanden en onbegrip over autisme. Zo zouden mensen met autisme: “Van een vreemde planeet komen, zich onmogelijk gedragen, zwakbegaafd zijn, met merkwaaardige en nutteloze interesses waar ze helemaal in opgaan en vooral zouden ze niet passen in een ‘normale’ omgeving. Ze kijken je niet aan en kunnen geen normaal gesprek voeren.”

Ferrian Jonker rekt hier op heel natuurlijke wijze mee af, met een goed leesbare, vlotte en illustratieve schrijfstijl. In plaats van de vooroordelen te versterken, of te weerleggen, laat hij zien hoe dit werkelijk is. Ook schuwt hij niet om de ‘zwaardere’ kanten van zijn persoonlijkheid onder de loep te nemen. Hij vertelt kleurrijk en treffend over zijn jeugd, zijn verdriet, zijn werk,

hoe hij omging met vriendschappen, over zijn huwelijk, zijn angsten, zijn brede interesses en zijn leervermogen. Bovendien is hij in staat om verder te kijken dan zichzelf en tips te geven aan mede ASS'ers en HB'ers.

Die twee eigenschappen, autisme en hoogbegaafdheid, heeft hij gebruikt om uiteindelijk in balans te komen met zichzelf en zijn omgeving. Als hij met zijn autisme vast dreigt te lopen, kan hij dat met het andere (zijn HB) deels weer compenseren.

De typische spraakvervalsingen die bij autisme ontstaan waardoor men vlak langs elkaar heen ‘communiqueert’ noemt hij treffend *Viaductconversatie*.

Het boek loopt op een heel natuurlijke manier door alle fases van Ferrians leven met zeer precieze details over zijn worstelingen, het pesten op school en werk, zijn 47-jarig huwelijk en hoe hij pas na het overlijden van zijn vrouw Beppie zijn autisme ontdekt en dan beseft hoe dat voor haar moet zijn geweest.

Tot slot laat Ferrian zijn gedachten gaan over autisme bij senioren en hoe dat wordt beïnvloed door het nog steeds heersende onbegrip en de onkunde bij zorgverleners, diagnostiek, ouderenzorgers en bezuinigers.

Voor u gelezen door Vincent L. van Loenen

Gelukkig ik ben gewoon autist

Bestel in onze eigen webshop: Autismeshop.com

De NVA ontvangt 10% van iedere aankoop, zonder dat u hiervoor extra betaalt!

